

Öt éves a Magyar Cochrane Tagozat

Beszélgetés dr. Lohner Szimonettával, a Magyar Cochrane Tagozat tudományos munkatársával

A Magyar Cochrane Tagozat, mint oly sok más PTE egység az elmúlt időszakban távmunkavégzésben tevékenykedett. Most, hogy a járványhelyzet javul, megkérdeztem dr. Lohner Szimonettát, aki évek óta a Tagozat tudományos munkatársa, miként látja az öt éves szervezet múltját, jelenét, jövőjét.

– **Öt éve vagy a Cochrane munkatársa. Hol találkoztál először a szervezettel? Mi vonzott a Cochrane munkájában?**

– 2013-ban lehetőségem nyílt rá, hogy egy ösztöndíj keretében néhány hónapot eltöltsek a Freiburgi Egyetemen, a Cochrane német egységénél. Ott indult el aztán egy folyamat, ami a kialakult jó személyes kapcsolatok, a bizonyítékokon alapuló orvoslás iránt érzett közös lelkesedésünk és persze Decsi Tamás Professzor Úr tapasztalatai és tudományos kapcsolatrendszere révén végül lehetővé tette, hogy ez a világviszonylatban magas elismertséggel rendelkező nemzetközi szervezet úgy döntsön, hogy a magyar központja a Pécsi Tudományegyetemen alakulhat meg. A Magyar Cochrane Tagozat hivatalosan végül 2014. október 16-án alakult a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjában. Én akkor úgy éreztem, ez nagy elismerés mind a PTE, Általános Orvostudományi Karnak, mind a Klinikai Központnak.

– **Milyen szervezeti egység a Magyar Cochrane Tagozat?**

– Maga a Cochrane Kollaboráció egy nemzetközi szervezet, ami a világ 130 országában, 11.000 munkatárral és 68.000 támogatóval működik. Hazánkban a mi egységünk látja el a nemzetközi Cochrane Kollaboráció magyarországi képviselését.

Jelenleg egy négyfős csapatban dolgozunk, de az ország minden pontján vannak együttműködő partnereink, akik szintén részt vesznek egységünk munkájában.

– **Mi a Cochrane legfőbb célkitűzése? Miért fontos a Cochrane-munka?**

– A Cochrane Kollaboráció és ezzel együtt a mi egységünk törekvése is, hogy az egészséget érintő döntések minden egyes beteg esetében a tudomány aktuális állását tükröző, naprakész információkon alapuljanak. A Cochrane ennek a célnak a megvalósulását elsősorban jó minőségű, naprakész szisztematikus review-k készítésével támogatja, melyek a betegek szempontjából releváns kérdéseket próbálnak megválaszolni az adott kérdésben lefolytatott kutatások szisztematikus összegzésével és értékelésével.

Azért gondolom fontosnak a Cochrane munkáját, mert az orvosi kutatómunkát és a gyógyító tevékenységet próbálja közelebb hozni egymáshoz. A célja az, hogy az orvosi kutatás ne öncélú legyen, hanem valóban képes legyen az eredményei-

Cochrane
Magyarország

vel jobba, hatékonyabbá, mellékhatásoktól mentesebbé tenni a gyógyítást, hozzájárulni ahhoz, hogy mindenki a számára legjobb kezelést kapja.

– **Miért hasznos a szisztematikus review?**

– Röviden összefoglalva úgy tudnám megfogalmazni, hogy egyrészt elősegíti szakmai ajánlások időben történő megfogalmazását; másrészt elősegíti újabb klinikai vizsgálatok szükségességének megítélését. Lényegében rávilágít arra, hogy egy adott klinikai kérdés tekintetében milyen szintű és minőségű tudással rendelkezünk, hol van szükség további kutatásra, mert még nem áll rendelkezésre elegendő orvostudományi tudás, és segít abban, hogy a klinikai vizsgálatokban keletkező tudás minél előbb – a betegek érdekében – az orvosi döntések részévé válhasson.

– **Szisztematikus review-k készítése mellett mivel foglalkozik még a Magyar Cochrane Tagozat?**

– Végzünk oktató tevékenységet: nem csak a szisztematikus review-k és metaanalízisek készítésének mikéntjét oktadjuk, de megpróbáljuk közelebb hozni a résztvevőkhöz a bizonyítékokon alapuló orvoslás gondolatát, alapvető fogalmait. Gyakorlatorientáltan megismertetjük őket a jó és a kevésbé jó kutatás főbb jellemzőivel, hogy hogyan keressenek szakirodalmat a mindennapi gyakorlatban, és hogyan értékeljék az azonosított tudományos közleményeket.

Folyik módszertani kutatás is egységünkben, a felvetett kérdések itt is a bizonyítékokon alapuló orvoslás szempontjából fontos kérdéseket feszegetnek.

Emellett végzünk tudománynépszerűsítő, részben a laikus közönség felé irányuló tevékenységet is. Példaként említeném a közelmúltban indult közösségi (Facebook) oldalunkat, ahol hétről hétre újabb Cochrane tartalmakat jelenítünk meg magyar nyelven. Reméljük, hogy ez a könnyebben érthető, tömör közzétételi forma olyanok számára is elérhetővé teszi az aktuális Cochrane bizonyítékokat, akik egészségügyi kérdésekben kevésbé jártasak.

– **Mire vagy a legbüszkébb ebből az elmúlt 5 évből?**

– A kutatási tevékenységek közül egy olyan szisztematikus review-ra, ami a mesterséges édesítőszeres egészségre gyakorolt hatásai tekintetében az összes létező vizsgálati eredményt sommáztta; nyelvtől, a vizsgálat időpontjától, a vizsgálati elrendezéstől, a vizsgált kimeneti paramétertől függetlenül. Német kollégákkal való kollaboráció keretében, több éves munkával

A Magyar Cochrane Tagozat
Facebook oldala:
<https://www.facebook.com/cochranehungary>

A Magyar Cochrane Tagozat honlapja:
<https://hungary.cochrane.org/hu>

készült el ez a szisztematikus review, és végül egy bizonyítékon alapuló WHO-s irányelv megszületését támogatta.

Az oktatói munka területén számomra az a legnagyobb öröm, elismerés, ha minél több hallgató érdeklődését fel tudom kelteni az oktatott tárgyaim iránt.

– **A Magyar Cochrane Tagozat szervez akkreditált továbbképző kurzusokat orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi szakemberek számára. Kik jelentkezhettek ezekre a kurzusokra, és mikor várható a következő?**

– Igen, minden évben több kurzust szervezünk, de nem csak Pécsen, hanem az ország különböző pontjain. Ezek a szakmai tréningek megismertetik a Cochrane munkájával az egészségügyi hivatásrendek képviselőit. Következő kurzusun-

kat 2020. november 27-28-án tartjuk Budapesten „Orvosok és gyógyszerészek együttműködése a bizonyítékon alapuló egészségügyi ellátásban 2020-ban” címmel.

– **Ha valaki szeretne bekapcsolódni a munkába, hogyan teheti ezt meg?**

– Szívesen fogadunk graduális hallgatókat, doktoranduszokat és végzett kollégákat egyaránt, akik részt vennének egységünk kutatásaiban, vagy segítenének a fordítási és tudománynépszerűsítő munkában. Akár a kurzusainkon való részvétel, akár a személyes megkeresés egy megfelelő első lépés lehet, és természetesen nyitottak vagyunk más egységekkel való együttműködésre is.

Szemerei Eszter

Tényi Tamás új könyve jelent meg Karcok címmel

Tényi Tamás egyetemi tanár könyve jelent meg a budapesti Animula Kiadónál Karcok címmel. A kötet Nietzsche, Jung, Pilinszky, Szabó Lőrinc, Trakl, Kant, Frida Kahlo életművének egyes vonatkozásait elemzi. A kötetet Kósa Anikó rajzai színesítik. Tényi Tamás előszava:

Ez a kis kötet az elmúlt néhány évben született, szándékosan rövid, jegyzetszerű írásaim gyűjteménye, bár van köztük olyan is, amit még medikusként írtam. Egy-egy kérdést igyekeznek körüljárni, máskor inkább sokszor csak sejtetni, mint kifejteni a szöveget. Szándékuk a figyelem felhívása, a továbbgondolás ösztönzése, itt-ott még a vitára való csábítás is.

Azokat a területeket, gondolkodókat, költőket, művészeket érintik a szövegek, akiknek életműve valami miatt fontossá, átgondolandóvá vált számomra az elmúlt években.

Örömmel illeszttem Kósa Anikó rajzait az írások közé, bízom benne, hogy szó és kép összjátéka, harmóniája vagy épp feszültség keltő disszonanciája élményszerűbbé és teljesebb teszi ezt a kis könyvecskét.

Tényi Tamás
KARCOK

<https://animula.hu/konyv/karcok>

Új CT érkezett a Klinikai Központba

A járványhelyzetre való tekintettel a Pécsi Tudományegyetem beszerzési kérelmet nyújtott be a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felé. A beszerzésben több, a járvány elleni védekezéshez szükséges eszköz igény szerepelt, többek közt egy CT berendezés. Az Operatív Törzs május végén tájékoztatta az Innovációs és Technológiai Minisztériumot több kérelmünk (köztük a CT készülék) támogatására vonatkozóan.

Ismert, hogy a koronavírus okozta tüdőelváltozások legérzékenyebb kimutatása CT képalkotással lehetséges. A PTE, Klinikai Központ (KK) Rákóczi úti telephelyén jelenleg egyetlen telepített RTG készülék üzemel.

A PTE, KK két CT készülékkel rendelkezik, melyek a KK Ifjúság úti telephelyén helyezkednek el – az egyiket fizikailag izoláltuk a COVID-19 ellátásra. A két telephely mintegy 1,5 km-re helyezkedik el egymástól, így a COVID-19 gyanús vagy fertőzött betegeket CT vizsgálat esetén szállítani szükséges. A szállítás lélegeztetett betegek esetén jelentős logisztikai és humánerőforrás többletet igényel.

A napokban, a PTE, Klinikai Központ Rákóczi úti telephelyére leszállított CT készülék jelentős mértékben segíti a COVID-19 gyanús, valamint az osztályon kezelt, akár lélegeztetett betegek vizsgálatát és ezáltal kezelését.

A járvány szerencsés lecsengése után a CT készülék több fontos feladatot is el tud látni. Egyrészt a Rákóczi úti telephely összes fekvőbeteg-vizsgálata helyben történik immár, másrészt, igény szerint, vizsgálati lehetőséget biztosít az Idegsebészeti és Neurológiai Klinikának. További fontos szempont, hogy a pár száz méterre fekvő Gyermekklinikán tervezett regionális sürgősségi központ CT igényeit is ki tudja elégíteni.

Tény, hogy a CT vizsgálatok iránti igény egyre fokozódik, ezek közül kiemelendő a biológiai terápiákhoz szükséges stádiummeghatározás, mely a nagy értékű terápiák hatásának, folytatásának alapja.

Jelenleg a nagy értékű eszköz telepítése zajlik.

Both Vilma, 2020. június 22.